

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOVENECE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2906. — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Če Amerikanec gleda in sodi sodobno Evropo

„Pustimo Evropo, naj izkrvavi...“

... Saj takšna, kakršna je, ni vredna več, da obstoji“

Pariška radiopostaja je prenašala vsebino članka, ki je izšel danes v »New York Times« s podpisom odličnega ameriškega državnika. Članek je značilen, ker podaja sliko, kako Amerika iz daljave presoja evropske zmede, ki jih mi sami, ker sredi njih živimo, ne moremo vedno prav doumeti. Članek prinašamo v posnetkih.

Danes sedijo v Parizu zastopniki treh velesil in vsa Evropa je uprta zopet v francosko prestolnico, kakor da naj tam pade odločitev o vojni ali o miru. V vsem svojem nemiru in nervoznosti je danes Evropa zelo podobna tisti zmedeni in nervozni Evropi tik pred svetovno vojno. Milijoni in milijoni ljudi, ki niso državnik, ne diplomati ne militaristi, ki so pametni in modri, kadar se vličejo pred njimi z zastavami in jih ne bombardirajo z ognjevitimi gesli, so danes zatopljeni v dnevne časopise, vsi v skrbel, kaj bo, kaj se bo iz vsega izcimilo. Kakor da bi bili vsi hipnotizirani. Široke plasti ljudstva so v Evropi danes tako daleč, da ne zaupajo več svojim vladam, da so črnogledi in v nekem fatalizmu sprejemajo, kar jim pada na rame. Evropska ljudstva so danes brez moči, zdijo se brez vsake odporne sile in samo s strahom sprejemajo dogodke, ki se z vražjo brzino vedno bolj črno razvijajo.

Evropa - brez ljubezni

Evropsko časopisje drug drugega zmerja od meje do meje. Kadarkoli pride do potovanja kakšnega državnika ali diplomata, do kakšnega sestanka, takoj letijo v gromovitih uvodnih ročnih granate sem ter tja. Nemško časopisje ponatiskuje, kar je napisalo moskovsko ali pariško časopisje in odgovarja nanj z močnimi protitudarci, na kar se oglasijo zopet drugi listi in tako gre ta pisemska borba sem ter tja križem Evrope in priča, da med evropskimi narodi manjka eno, to je ljubezen, in da je enega preveč, namreč sovraštva. Tako se s pomočjo tiska pripravlja ponovni krvavi spor, ker časopisje, ki je v Evropi danes večinoma v rokah vladajočih režimov, vzdržuje plamen sovraštva, kadar bo treba udariti drug na drugega. Isto smo doživeli zadnja leta pred svetovno vojno. Evropa prenapolnjena elektrike, nemoteno vzdržanih sovražnih strasti brez plemenitih čustev, kjer na se pojavljajo, je skoraj gotovo, da so lažnjiva.

V okovih nacionalizmov

Evropski nacionalizem je vsaj tako iskren, kot tik pred svetovno vojno. Se več ga je, mnogo več, ker po vojni je dobila Evropa še več narodov, ki sedaj vsi nacionalizem uranijo. Evropa je danes mnogo huje oborožena, kot l. 1913 in si je oskrbela huja in hitrejša orožja v modernih letalih, čeravno so se na ne vemo koliko konferencah ntili, da hočejo odpraviti nečloveška orožja. Evropska zunanja politika je tudi v tem podobna politiki l. 1912 in 1913, ker se poslužuje vojaških groženj kot sredstva svojega uveljavljanja. Pravni argumentov nihče več ne prizna, se jim smeje. Edini dokaz, ki v evropskih državah kaj velja, je številni divizij. Saj je angleška vlada v svoji Beli knjigi javno priznala, da je bilo vse besedičenje o razorožitvi mlatenie nrazne slame in brez vrednosti. Zveza narodov na vojaških proračunov niti za cent ni znižala, ampak so se le povsod povišali.

Glavni strah Evrope - Nemčija

Nad Evropo plava strah. In glavni strah Evrope je zopet Nemčija. Strah pred Nemčijo pa izvira iz njenih brutalnih političnih metod, ki so za sedanjih Hitlerjev režim ravno tako značilne, kot so bile značilne za Nemčijo Hohenzollerncev. Nemčija še vedno, kot pred 1914, rada pretresa Evropo in svet s kakšno neugnano kretnjo in potem se rada okorišča osupnenja, ki ga je povzročila. Stare njene metode! Sedanja Nemčija nepristano izjavlja, da ne bo nikoli srečna, dokler se ne bo popolnoma

Italija mobilizira

a ne radi Abesinije, marveč radi položaja v Evropi

Ženeva, 24. marca. AA. Tukajšnji mednarodni krogi tolmačijo italijansko mobilizacijo letnika 1911 kot obrambni ukrep v zvezi s sedanjim položajem v Evropi in jo ne spravljajo v zvezo s sedanjim abesinsko-italijanskim sporom. Ta spor nima zdaj tiste ostrine, ki jo je imle še nedavno tega.

Mobilizacija vojaških obveznikov letnika 1911 je torej preventivnega značaja. »Prilagoditi se hočemo sedanjemu položaju v Evropi,« pravi »Giornale d'Italia«. Italija ima zdaj, prvi list dalje, 600.000 mož pod orožjem. Ker je mednarodni položaj dokaj zapleten, kakor je izjavil Mussolini na proslavi 16. obletnice fašističnih borbenih organizacij, želi Italija, da je za vsak primer pripravljena.

Na proslavi 16. obletnice fašističnih borbenih organizacij je predsednik vlade Mussolini imel govor, v katerem je med drugim dejal:

otresla mirovni obveznosti in ne bo postala enakovredna in enakopravna z vsemi ostalimi narodi. Toda pred svetovno vojno ji takšnih ponižanj ni bilo treba prenašati, takrat ni bilo versajškega miru, takrat ni bilo suženjstva, in kljub temu je v gotovih presledkih razburjala Evropo in si ustvarila tako strašen napadalni aparat. Njena vojaška politika je takrat ravno tako kot danes bila neodvisna od parlamentarne kontrole!

Narod, ki se vedno baha s svojo močjo

Harold Temperley je napisal poučno knjigo o »Evropi v 19. in 20. stoletju«. Tam piše o Nemčiji, »da je nemški patriotizem nekaj čudnega, nekaj čisto svojstvenega. Nemški patriotizem zahteva, da se mora veličina nemškega naroda vedno razkazovati in hvaliti in da je treba o moči in sili nemškega naroda neprestano govoriti v najbolj bahatih izrazih ter podčrtavati poztvitvalnost nemškega naroda za skupnost naroda in domovine. Nemške vlade, ki so izraz tega patriotizma, nikdar in nikoli v svetovni zgodovini niso bile mirljubne«. Temperley je to napisal o predvojni cesarski Nemčiji, ki se ni mogla o ničemer pritoževati. Toda ali se ta slika ne sklada čisto natančno tudi z današnjo narodnosocialistično Nemčijo, ki je cesarski Reich v vseh teh pogledih natančno posnemala?

„Nobena pogodba mu ni sveta“

Leta 1912 je Nemčija z isto oholostjo raztrgala pogodbo, podpisano v Algezirasu, kakor je dve leti pozneje cinčno razcefrala pogodbo, s katero je sama jamčila nevtralnost Belgije. Raztrganje versajske mirovne pogodbe je torej čisto v stilu in v nemških izročilih. Takrat, pred vojno, je a armirala Anglijo z zgradbo strahotnega vojnega brodogra.

Nova angleška poteza:

Pakt petih velesil

Evropo naj vodi Francija, Italija, Anglija, Nemčija, Rusija

Pariz, 23. marca. Velika Britanija, ki je iznenadila Francijo, ko je poslala v Berlin posebno noto, namesto, da bi čakala na skupen odgovor vseh prizadejanih velesil na napovedano zvišanje nemške armade, je sedaj vnovič presenetila francosko javnost. Medtem, ko je Laval dobil včeraj v poslanski zbornici ogromno večino 555 glasov proti 9 kot odobritev pakta z Italijo, pri čemer je francoski zunanji minister napravil jako globoke poklone Mussoliniju in obenem izjavil, da bo odločno nadaljeval svojo dosedanjio politiko, ki hoče zgraditi mir na močnj in vsekotzi proti vsakemu napadu zasigurani Franciji pod egido Zveze narodov — so v Londonu sklenili, da se bo sir John Simon v nedeljo, 24. t. m. s Hitlerjem v prvi vrsti razgovarjal o tem, ali se ne bi mogel in hotel Hitler udeležiti evropske konference, ki bo 10. aprila v nekem gornjeitalijanskem mestu.

Eden gre vabit Rusijo na evropsko konferenco

Torej imamo pred seboj nov načrt, ki naj takozvani pakt štirih, katerega sta svojčas skuhala MacDonald in Mussolini, pa se je vsled odpora Francije in Male zveze izjavil, nadomesti s paktom petih. To se pravi, da naj bi poleg Francije, Italije in Anglije odločevali v skupnih zadevah Evrope poleg Nemčije tudi še Rusija. Pridobiti Rusijo za sodelazbo, to je glavni namen potovanja lorda Edena, ki je v petek zvečer dospel iz Londona v Pariz, se bo 25. marca zvečer podal v Rotterdam, od koder boša skupaj s Simonom odletela v Berlin, kjer boša imela v nedeljo sestanek s Hitlerjem, nato bo pa Eden odpotoval v Moskvo, nazaj grede pa v Varšavo in Prago, kar hoče vse opraviti v kakih desetih dneh. Nato bi se 10.

Vtis v Londonu

London, 24. marca. AA. Mobilizacija letnika 1911 v Italiji je napravila v Londonu globok vtis. Vest priobčujejo listi na prvi strani in z debelimi črkami.

Italija v Albaniji

Pariz, 24. marca. AA. Po Havasovem poročilu iz Rima je neka italijanska letalska družba prevzela od albanskega gradbenega ministrstva monopol za letalske zveze v Albaniji. Pogodba je sklenjena za deset let.

Z neprestanimi udarci po mizi je slednjič potisnila Anglijo v skupnost s Francijo, ki je ravno vsled tega zvišala vojno službo na 3 leta. Danes se skoraj dogaja zopet isto. Avstrijsko izzivanje, ki ga je zagrešila lani v juliju Nemčija, je za las podobno izzivanju v Agadirju l. 1911, ki je spravilo po koncu vso Evropo. V obeh primerih se je Nemčija drznila napraviti smelo dejanje in je čakala potem v zasedi, oborožena do zob, da povzročeno zmedo izkoristi in se še boji oboroži.

Osamljena med narodi...

Ceravno je toliko sličnosti a predvojno dobo, so vendarle tudi razlike. Pred vojno so bile velesile razdeljene v dva ločena tabora. Danes pa je Nemčija v Evropi kolikor teliko sama in osamljena, Anglija, Italija in Rusija, vse tri so ji zaporedoma obrnile hrbet. Da, celo Anglija, ki se je z vsemi močmi trudila, da bi bila z Nemčijo prijazna. Toda njena politika neprestanih udarcev na vse strani, politika razbeselega slona, bo Anglijo le prisilila, da gre iskat francoske družbe. Nemčija danes nima prijateljev, niti trdnih zaveznikov. Fronta, ki se sedaj v Evropi gradi proti Nemčiji, bo mnogo huša, kot je bila fronta v svetovni vojni. Evropske države imajo danes več volje, da se skupno branijo proti nemški nevarnosti.

Nemško-japonska pustolovščina

Seveda je tukaj možnost, ki jo mi v Ameriki bolj jasno vidimo, kot v Evropi. Nemčija in Japonska, ki sta obe izstopili iz Zveze narodov, imata obe za cilj, da sežeta po Rusiji. Ta japonsko-nemška pustolovščina spada po našem mnenju v realno politiko. A če bi se to zgodilo, potem bo imel tudi britski imperij polne roke.

V Evropi se pripravlja novo klanje. Pustimo jo, naj izkrvavi, saj takšna, kot je, ni vredna, da živi.

V levji brlog

V Berlin!

Pariz, 24. marca. c. Lord Eden je danes ob 9.45 z letalom odpotoval iz Pariza v Amsterdam. Tam ga je že čakal sir John Simon in sta nato odpotovala skupno v Berlin, kamor sta prišla ob 17.30 popoldne. Na Tempelhofu so ju pričakovali von Neurath, von Bulow in zastopnik Hitlerja von Meissner.

Anglija na noben način noče evropske fronte proti Nemčiji

V Parizu angleška politika ni več nobena tajnost. Anglija ne mara ne premočne Nemčije ne premočne Francije. Okrepitev nemške armade je Angliji čisto prav, samo da ne ogroža Anglije. V to svrhu je treba zopet podpirati Francijo proti Nemčiji, vendar pa ta podpora po principih angleške diplomacije ne sme iti tako daleč, da bi se spremenila v pravo alianco med zapadom in vzhodom, to je med Francijo in Rusijo ter njenimi prijatelji. Zaradi tega hoče Anglija paralizirati prevelik vpliv Ruk sodelovanju s koncernom Francija-Italija-Anglija-Nemčija, kjer bi ruske diplomatske poteze bile pod stalnim nadzorstvom Velike Britanije in Nemčije. Anglija bo absolutno delala proti vsakemu garancijskemu sistemu v Evropi, ki bi pomenil prevlado katerekoli velesile, ter meni, da služi evropskemu miru, ki ga Anglija z vsemi silami želi, bolj njena politika

Sir John Simon in lord Eden sta gosta Nemčije

Simon izjavil časnikarjem, da ni treba pričakovati nobenih važnih zaključkov v Berlinu. »Naš sestanek ne bo prinesel nobenih zaključkov. Položaj je vse preveč kompliciran. Mi se homo truditi samo za to, da rešimo mir na zemlji in dobro voljo med ljudmi, ki so čistega srca.« Nato je stopil v letalo, ki se je ob 10.15 dvignilo proti Amsterdamu.

Poljska ima novo ustavo

Varšava, 24. marca. AA. Pat poroča: Snoči, 10 minut po polnoči, so objavili izid glasovanja o novi poljski ustavi. Za izpremembe in dopolnitve, kakor jih je predlagal senat, je glasovalo 260 poslancev od 599 oddanih glasov. S tem je nova poljska ustava sprejeta dokončno, ker je ta zakonski načrt senat sprejel že t. januarja. Opozicija je izpodbijala zakonitost glasovanja, toda predsednik sejma je razloge opozicije odbil. Sklepeval se je na poslovnik in na glasovanje, ki je bilo svoj čas pod predsedstvom enega izmed voditeljev sedanje opozicije. Poslanci vladnega bloka so pozdravili izid glasovanja z viharim vzklikanjem in s pesmijo poljskih legij iz svetovne vojne. »Mi smo nter vsa druga...«

Današnja »Gazeta Poljska« objavlja članek ministrskega prdsednika Kozłowskega o novi ustavi, ki so jo snoči dokončno sprejeli. Ustava je zgodovinskega pomena. Dosedanja ustava iz l. 1921 je bila plod političnega doktrinarstva, ki je slepo posnela tuje ustave. Sedanja preureditev države je v prvi vrsti delo marsala

Sestanek Sveta ZN

Tefvik Rudži Arras, predsednik Sveta Zveze narodov, ki stoji pred ogromnimi in usodepolnimi nalogami.

Danes sporoča dopisnik »Havas« iz Carigrada, da je turški zunanji minister Tefvik Rudži Arras sklenil, da se naj sestanek Sveta Zveze narodov vrši 15. aprila. Tefvik Rudži Arras želi, da bi se ta sestanek vršil šele po konferenci v Stresi. Če pa bi se polžaj tako zapletel, potem je možen sestanek tudi pred to konferenco, vendar pa prevladuje mnenje, da Nemčija ne bo napenjala preveč loka.

... in ne prevelikega prijateljstva med Italijo in Francijo

Ta črta angleške politike je popolnoma nepremakljiva. V Parizu samó to zamerjajo Angliji, da njen protest proti nemški oborožitvi ni resen in da zato Anglija nehoti bolj doprinesa k vzemirjenju Evrope, ki izhaja iz Berlina, nego njenemu resničnemu pomirjenju. Za angleško zadržanje pa so našli še nek drug vzrok. Anglija namreč, ki je doslej Italijo na vse načine podpirala zadnje čase ne gleda rada njenega prevelikega prijateljstva s Francijo, ker to zopet Franciji daje velik plus v evropski politiki. Anglija pa tudi noče, da bi prijateljstvo s Francijo zapeljalo Italijo k preobsežnim kolonialnim načrtom v Afriki, ki bi mogli ogroziti britansko interesno sfero v Rdečem morju in v Indskem oceanu. Zato je Angliji oborožitev Nemčije prišla prav tudi s tega stališča, ker pomeni resen opomin Italiji, da ima na severu močnega nasprotnika, ki lahko kroti njene prevelike ekspanzijske načrte.

Ali se bo konferenca petih velesil v Italiji vršila, to je sedaj odvisno od Hitlerja in od Litvinova oziroma Stalina. Če je udeležba Rusije še popolnoma negotova, je skoro gotova udeležba Hitlerja, ki tako lepe prilžnosti gotovo ne bo zamudil. Francija k temu ne bo mogla reči ne, čeprav je seveda glede rezultata te konference skrajno skeptična in se zaradi nje ne bo odpovedala principom svoje politike, ki se osredotočuje v Zvezi narodov. Če bi pa tudi Hitler odpovedal, se bo 10. aprila v Italiji na vsak način vršila konferenca treh. Seveda je tudi rezultat take konference zelo dvomljiv, ker se na Anglijo ni mogoče popolnoma zanašati.

Sejm na 5 let - 1/3 senata imenovana

Pilsudskega, moža, ki je dvignil Poljsko iz mrtvila in jo povelj k novemu življenju.

Pravice predsednika republike

Ena najvažnejših določb nove poljske ustave pogloblja dosedanje oblast predsednika republike. Ta bo odsej vrhovni politični razsodnik v državi. Po novi ustavi sme predsednik republike izdati neke ukrepe tudi brez sopolpisa ministrov. Predsednik republike je vrhovni poveljnik celokupne oborožene sile. Ministrski predsednik je odgovoren predsedniku republike in ne narodnemu predstavništvu. Narodno predstavništvo lahko zahteva odstop vlade, toda to velja le, če to skleneta i senat i poslanska zbornica. Predsednik republike sme do novega narodnega predstavništva izdajati uredbes z zakonsko veljavo. Eno tretjino članov senata imenuje predsednik republike. Sejm se izvoti za 5 let. Nova ustava daje vsem poljskim državljanom, brez razlike narodnosti in veroizpovedi, enake pravice

Važne gospodarske seje v Ljubljani

Ljubljana, 24. marca.

Razne spremembe v finančni politiki države so povzročile, da se gospodarstvo v državi nahaja pred novim položajem, ki ga je treba razčistiti. Zaradi tega je dala novosadska Trgovska in industrijska zbornica pobudo za skupno sejo vseh gospodarskih zbornic, na kateri naj bi zbornice obravnavale važna vprašanja. Organizacijo te seje je prevzela ljubljanska Zbornica za TOI ter se je konferenca vršila danes dopoldne, popoldne zvečer v Ljubljani ter se jutri dopoldne nadaljuje.

Seje, ki se je začela danes ob pol 11 dopoldne v dvorani Zbornice za TOI, se udeležujejo naslednji zastopniki: za novosadsko zbornico predsednik Kosta Miroslavjevič in tajnik dr. Slavko Stanič, belgrajske zbornice zastopata podpredsednik Voja Petković in glavni tajnik dr. Svetislav Marodič, zagrebško zbornico zastopata svetnik Mavro Axelrad in tajnik dr. Lujo Karmanski, sarajevsko zbornico zastopata podpredsednik Stojković in svetnik Jurišić, splitsko zbornico zastopa glavni tajnik Sava Bošković, osješko zbornico zastopata predsednik dr. Wilhelm in tajnik dr. Tomislav Beljan, zbornico iz Petrovgrada (bivši Veliki Bečerek) zastopa tajnik dr. Aleksander Stanjlovič, ljubljansko zbornico za TOI zastopata podpredsednika Dragotin Hribar in Rebec, zb. svetniki gg. Ivan Bahovec, Bricej, Krapeš, glavni tajnik Mohorič ter vsi drugi tajniki.

Sejo je vodil predsednik novosadske zbornice Kosta Miroslavjevič. Na dnevnem redu so bile predvsem tri točke: davčno vprašanje, vprašanje samoupravnih financ in reforma železniške tarife. Najprej je seja obravnavala vprašanje železniške tarife. O tem so imeli obsežne referate dr. Slavko Stanič, tajnik ljubljanske zbornice, tajnik zagrebške zbornice dr. Lujo Karmanski, glavni tajnik ljubljanske zbornice Ivan Mohorič in podpredsednik belgrajske trgovinske zbornice Voja Petković. Na seji je bil izvoljen redakcijski odbor, ki je o tej zadevi popoldne sklepal o končni obliki resolucije, ki bo predložena odločujočim činiteljem, zlasti prometnemu ministru.

Popoldne je seja razpravljala o samoupravnih financah. To vprašanje je tem važnejše, ker je v zvezi z reformo našega davčnega sistema in ker med ostalim obstoja tudi načrt izenačenja samoupravnih trošarin za vso državo. Te trošarine bi tudi pobirala država ter jih potem dodeljevala banovinam in občinam po ključu, ki je bil določen na podlagi števila prebivalstva posameznih občin in banovin. To seveda bi bilo v veliko škodo banovin z manjšim številom prebivalstva, pa z razvitim gospodarskim življenjem, kot je n. pr. dravske banovine.

Jutri bo o zaključnih sklepih seje izdan komunik.

Nedelja zborovanj v Celju

Celje, 24. marca.

Slovenski čebelarji

V Občnem domu so se zbrali danes čebelarji iz cele dravske banovine. Ob 8 je bil najprej občni zbor Zveze čebel, podružnic za bivšo mariborsko oblast. Občnega zbora so se udeležili od 30 podružnic zastopniki 26 podružnic. Soglasno je bilo odobreno tajniško in blagajniško poročilo. Izvoljen je bil stari odbor z g. Peternelom na čelu. Ustanovljen je bil fond za pomoč bednim čebelarjem, članom Zveze, ki se bo upravljal po občnem pravilniku. Ob 10 dopoldne je bil na istem prostoru občni zbor Slov. čebelarskega društva. G. predsednik Verbič omenja uspešno delovanje odbora v pretekli poslovni dobi, v kateri se je posrečilo spraviti skupaj večjo vsoto za Janšev dom, da bo moglo kupiti za letos primeren stano na Tyrševi cesti, v kateri bo našla zavetje društvena čebelarica, izdelovalnica za satnice, čebelarski muzej in drugo.

Nato so podali svoja poročila blagajnik upravn. oddelka g. Dermelj, ravnatelj Arko za čebelarico in pregledovalci računov. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah je bil izvoljen z eno spremembo stari odbor. — Po debati je občni zbor soglasno pooblastil ožji odbor za nakup Janševga doma.

Vseh podružnic je v dravski banovini 128 z okroglo 3500 člani.

Zelena bratovščina

V hotelu Hubertus je zborovala danes dopoldne celjska podružnica Slovenskega lovskega društva. Rednemu občnemu zboru je predsedoval podpredsednik ravnatelj Kralj, ki je podal predsedniško in tajniško poročilo. Podružnica šteje 565 članov. Blagajniško poročilo, ki je ugodno, je podal Čuprič. Knjižničar Čilenšek je poročal, da šteje društvena knjižnica 211 strokovnih knjig. V imenu revizorja je poročal Graželj, ki je predlagal celokupnemu odboru absolutorij, blagajniku pohvalo, kar je bilo sprejeto. Insp. dr. Bevk je prišel posredovati centralnega odbora, posebno se predsednika dr. Lovrenčiča, polivalil delovanje celjske podružnice, ki je lahko vsem drugim v vzor. Nato je dr. Bevk poročal, da je prevzel uredništvo »Lovec« ter o prenosni podružnici v samostojna društva na podlagi zakona o društvih. Novi odbor naj skliče izredni občni zbor, ki naj likvidira podružnico ter voli novi odbor društva.

Pri volitvah je bil nanovo izvoljen za predsednika gimn. dir. Mravljak ter 3 izstopivši odborniki, katerim je potekla funkcijska doba. Za preglednika računov sta bila izvoljena Graželj in Šolter. 11 delegatov za glavno skupščino bo določil odbor. Dir. Mravljak, ravn. Kralj in dr. Vrhovec ostanejo še nadalje člani centralnega odbora.

Lep napredek ljubljanske plinarne

Ljubljana, 24. marca.

Letos praznuje ljubljanska mestna plinarica častitljiv jubilej, namreč 75 letnice obstoja. Statistični podatki, ki govorijo o delu plinarne v tem dolgem razdobju, govorijo, da je šel napredek mestne plinarne strmo navzgor, kljub temu, da se je v razsvetljevalne namene pridružil Ljubljani nov in hud konkurent, namreč elektrika. Le redke so vmesne dobe, ko je morala plinarica zabeležiti padec. Da je v zadnjih letih mogla plinarica kljub elektriki beležiti razvoj in dvig, je vzrok v tem, da se je sicer manjšal konzum plina za razsvetljavo, stalno pa se je dvigal konzum plina za kurjavo, zlasti za kuho.

Tako je bilo l. 1925 v Ljubljani pri strankah montiranih 1791 svetilk, l. 1932 pa samo 980 in še polovico teh je bilo montiranih samo kot rezerva za primer defekta na električni razsvetljavi. Nasprotno pa je bilo l. 1925 v Ljubljani 422 kuhalnih naprav na plin, 3 leta pozneje pa že 870 in l. 1932 je bilo število kuhalnih naprav štirikrat tako visoko, kakor l. 1925. L. 1932 je bilo v Ljubljani tudi montiranih 1202 kuhalnih aparatov in toplovodnih naprav, medtem ko 10 let popreje sploh niso bile znane v Ljubljani. V Ljubljani je sedaj že znatno število zavodov in javnih kuhinj, ki kuhajo izključno s plinom. Tudi dve tovarni sta, ki obratujeta izključno s plinom.

Zaradi razvoja plinarne in vedno večjega odjema plina je morala plinarica zadnja leta polagati mnogo novih cevi.

Najslabša leta plinarne so bila od 1917—1923 in šele l. 1924 je oddala plinarica več plina, kakor v najboljšem letu pred vojno. Lani ga je oddala 2.053.000 kub. m. V gospodinjstvu je bilo od tega porabljenih 1.317.000 kub. metrov, denarni promet plinarne pa je lani znašal dosedaj najvišjo vsoto 7.622.000 Din.

Zanimiva je primerjava plina na osebo. Na Dunaju porabi povprečno ena oseba 173 kub. m, v Pragi 67 kub. metrov, v Linzu 54. kub. metrov, v Gradcu 43 kub. m, v Zagrebu 37 kub. m, v Ljubljani 34 kub. metrov in v Mariboru 22 kub. metrov. Izredno pa pada število plinskih svetilk v Ljubljani l. 1922, jib je bilo še 1791, sedaj pa jih je samo še 468.

Nato je dr. Bevk poročal o lovskem zakonu in banovinski uredbi.

Pri slučajnostih je bil sprejet sklep, da se predlaga zaščita snrjadi s 1. decembrom.

Likvidacija Nabavljalne zadruge drž. nameščencev

V soboto zvečer se je vršil v Narodnem domu redni občni zbor Nabavljalne zadruge drž. nameščencev, katerega se je udeležilo le malo število članov, ker večina članstva v obnem zboru sploh ni bila obveščena. Na občni zboru je bil sprejet sklep, da zadruga zaradi neuspevanja likvidira in se fuzijonira z mariborsko.

Danes pa je bil v Nar. domu sestanek članov, katerega so se udeležili tudi zastopniki iz Maribora, ki so poročali o prevzemu zadruge. Mariborska zadruga prevzame tudi vsa akva in pasiva ter bodo sedaj Celjani postali člani mariborske zadruge, ki bo imela v Celju trgovino in restavracijo. Celjski drž. uslužbenici bodo gotovo pozdravili ta korak z veseljem, saj je splošno znano, da je mariborska zadruga med najboljšimi, če ne sploh najboljša zadruga v državi.

Še dve zborovanji

Istčasno kakor čebelarji in lovci, je zborovala v meščanski šoli ljubljanska sekcija Zdrženja meščanskošolskih učiteljev. Potek o zborovanju priobčimo jutri. — V hotelu Pošta se je pa tudi dopoldne vršilo zborovanje Zdrženja pekov v Celju, kjer so bila podana običajna poročila.

Razstava „Brazde“

V mali dvorani Celjskega doma je bila danes dopoldne odprta razstava likovnih umetnikov kluba »Brazda« iz Maribora. Ob lepi navzočnosti celjskih ljubiteljev likovne umetnosti je otvoril razstavo predsednik mestne občine dr. Gorican, ki je v svojem govoru pozdravil ta korak članov »Brazde«, ki ima namen približati pravo umetnost najširšim ljudskim plastem.

V imenu razstavljalcev se je zahvalil za pozornost in naklonjenost tajnik »Brazde«, prof. Jirak, ki je poudarjal, da niso prizadevanja članov »Brazde« nikak štajerski separatizem, ker je namen ravno nasproten — da tudi ta del naše zemlje prispeva svoj delež k zgradbi celote v plemenitem tekmovanju.

Razstavljaio sledeči umetniki: Grajc, Jirak, Košir, Kos, Klemenčič, Musič, Sirk, Sioviček in Štuka. Vseh razstavljenih del je 90, prevladuje slikarstvo, v manjši meri je zastopana plastika. Oblikovalci se izražajo o razstavljenih predmetih zelo pohvalno.

Zdravko Stangl se ponesrečil

Ljubljana, 24. marca.

Razvoj ljubljanske plinarne torej se ni zaključen in kakor kaže primerjava z avstrijskimi mesti, ki so v tem oziru nedvomno bolj napredne, je upati, da se bo poraba plina predvsem za ogrevanje in kuhalne namene v Ljubljani še dvignila.

Akademski evharistični tečaj se je pričel v soboto v zbornici na univerzi. Nadaljeval se je večeraj ob 10 v beli dvorani hotela Uniona, in popoldne ob pol 3 istotam. Na praznik v ponedeljek se bo vršil zopet ob 10 dopoldne v beli dvorani, popoldne pa se zaključi v zbornični dvorani na univerzi.

Zdravko Stangl se ponesrečil

Ljubljana, 24. marca.

Nocoj so pripeljali v ljubljansko bolnišnico g. Zdravko Stangla iz Maribora. Stangl, ki je dober in splošno znan sportnik, se je smučal danes na Jezerskem ter si je pri tem zlomil nogi. G. Stangl je sprostemu priljubljen mariborski sportni poročevalec »Slovenca« in se je v tem svojstvu udeležil tudi zadnjih tekem v Visokih Tatrah. Zelimo mu, da bi čimprej okreval.

Zanimivo odkritje starinske zgradbe

Pred par dnevi je škofic Franc iz Vrhpolja pri Kamniku odkril pod Vel. Lašjo v dolini malega potoka kakih 50 m dolgo steno iz marmorja. Ne zgodovina ne ljudsko izročilo nista ohranila kakšnega spomina, da bi tu kdaj stala kakšna zgradba. Ljudsko izročilo ve to obliko, da so tu vulkanična tla. Ker tu stojijo visoki grebeni, je možno, da je stal na čem, ki so zdaj popolnoma ločeni, v starodavnih časih grad ali kakšno svetišče, ki se je ob potresu ali izbruhu ognjenika zrušilo v dolino, kjer ga je zdaj voda odkrila. Ljudstvo domneva, da je ta zgradba stala vrh grebena, ki se še danes naziva »Kremen«.

Na vsak način bi bilo potrebno, da bi pooblašena komisija z raziskovalci in drugih strokov-

Nemški poslanik von Heeren razlaga:

Zakaj se mora Nemčija oborožiti

Belgrad, 24. marca. m. Nocojšnja »Pravda« objavlja izjavo, ki jo je dal temu listu tukajšnji nemški poslanik von Heeren v zvezi z uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji. Razlogi, ki so pripravi Nemčijo in državnega kancelerja Hitlerja, je dejal von Heeren, da ravno v tem trenutku izda zakon o uvedbi splošne vojaške dolžnosti, so po mojem mnenju dvojni:

Kakor je že v manifestu povedano, niso bivše zavezniške države izvršile posebne obveznosti iz 5. poglavja versajske mirovne pogodbe glede svoje razorožitve tako, da je Nemčija že 15 let bila pre slaboborožena in je zadnje dni opazila, kako so posamezne sosednje velesile z zakoni povečevale svoje oboroževanje, zlasti sovjetska Rusija, ki je storila ogromno na oborožitvenem polju.

Na drugi strani nemški narod ni mogel več dovoliti in gledati, da bi bil v oboroževanju edini veliki narod, ki bi se mu odrekala pravica, da si z oborožitvijo zagotovi svojo varnost in zaščiti pred sovražniki. To vprašanje pa je bilo za Nemčijo tudi častna zadeva.

Jugoslovanski narod, v katerem je nacionalna čast tako močno ukoreninjena, bo Nemčijo razumel in ne bo njenemu koraku pripisal drugega značaja, kakor ga v resnici ima. Nemčija bi bila brez svojega vojnega zakona v »podrejenem položaju in bi bila razorožitvena konferenca pod takimi pogoji brez dvoma doživela popoln neuspeh.

Nemški kanceler Hitler je izjavil, da za Nemčijo ne obstaja nobena takšna ssporna vprašanja, ki bi predstavljala nevarnost za vojno. Če se temu doda še spontana izjava voditelja nemške države po saarskem plebiscitu, da Nemčija teritorialno nima ničesar več zahtevati od Francije, potem bo vsako-

Volilni shod v Novem Sadu

Novi Sad, 24. marca. AA. Danes je bil v Novem Sadu na velikem štadionu Karagjorgjevega igrišča prvi banovinski shod, ki so mu prisostvovali tudi člani kraljevske vlade gg. Avdo Hasanbegović, dr. Drago Marušić, Stevan Čirić in dr. Marko Kožulj. Zborovanje se je pričelo v največjem redu ob 10.45.

Prvi je govoril član kraljevske vlade minister za prosveto Stevan Čirić, ki je navdušen pozdravljen od ogromne množice zborovalcev izjavil v svojem govoru med drugim:

Dragi bratje! Vlada g. Bogoljuba Jevtića hoče in želi zbrati vse konstruktivne sile, ki obstoje v našem narodu. Vsi so nam dobrodošli. Vsaka sila nam je potrebna, vsaka pomoč nam je potrebna, da nadomestimo, v kolikor se sploh more nadomestiti težka izguba, ki je zadel naš narod.

Dragi bratje! Govoriti moram o gotovih stvarih povsem odkrito, da se bomo dobro razumeli. Dokler se razmere normalne, ko so v kaki državi običajne, se more dopustiti, da upravlja državo samo ena stranka, toda v trenutku velike narodne katastrofe, velike nesreče — to so nam pokazali tudi politično najbolj zreli narodi na svetu — se moramo združiti v eno samo silo in ne sme nihče ostati ob strani.

Bratje! Morda kdo misli, da lahko s takim negativnim stališčem prej pride do uspeha. Toda to je velika samoprevara. Glejte, razvoj vseh naših političnih strank od onih častitljivih starih pa do novih mladih kaže, da so vse one stranke, ki so do novini koristile, pomlajevale. Isto je tudi z vlado g. Boška Jevtića. Ona ne zahteva nič drugega, kakor da zamenja one stare moči, ki morda niso več dovolj močne, da bi mogle pokazati dovolj odpora napram nalogam, ki se vsiljujejo. Ona hoče zamenjati te stare moči z mladimi in novimi močmi.

Ne morem pozabiti nečesa posebnega, zaradi česar vas pozivam, da združite vse sile, zakaj delitev in trganje sil se zdi, da je preklestvo, ki na žalost leži na tej državi. (Tako je! Dol z njimi!). Kdo je to bil, da vas vprašam? Ali pomnite, kdo je to bil, kdo je vrgel v narod besede: Delite in eladajte!? (viharni vzkliki: Dol Avstrija!). Ali hočete mar pustiti, da se te sile povampirijo? (viharni vzkliki: Nečemo!).

Ne hodimo na shode, da bi kupovali glasove. Ne pozabite, kakor jaz ne pozabim, da govorim na velikem zborovanju v mestu, v mestu Novem Sadu, ki je postavil moje kandidature za narodnega poslanca.

Vsi mi gradimo svoje hiše, svoje cerkve in svoje palače na zemljo. Tudi gospodarska zgradba mora biti na zemlji. Naj mi nihče ne reče, da je to stanovska politika. Takemu človeku bi kar odkrito povedal: Glasuj brate za kogar hočeš, ako tega ne vidiš, tebe in druge, selo in mesto. Če se hoče kdo spuščati z menoj v filozofske razprave o teh vprašanjih, mu bom rekel, da za to nimam časa, marveč mu naj samo povem: Poglejte 10 let nazaj, ko je bilo kmetu dobro, pa vidite, ali je še potrebno filozofirati. Dajte, da se vrne ono stanje in vsem bo zopet dobro.

Dovolite mi, da končam, 17 let je dolga doba v človeškem življenju, toda v življenju narodov je to samo trenutek. Pred 17 leti so tu v Novem Sadu v imenu celokupne Vojvodine storili sklep, da se vsa Vojvodina zediní s Srbijo. Dve stoletja sta morali preteči, predno je ta sklep postal stvarnost. S tem sklepom se je z elementarno silo uveljavilo tisto, kar so naši najboljši možje, očete, dedi in pradedi želeli tekom dvesto let.

Se eno je vprašanje, pri katerem se ne smemo vdajati idealom, marveč ga moramo začetni reševati kot zreli ljudje, kot ljudje, ki morejo in morajo oceniti to, kar se lahko in kar se ne more storiti. To je vprašanje dolgov, vprašanje razdorljivosti našega naroda, vprašanje, pri katerem mnoga ušja modrirani izgubljajo čas in iščejo njegove rešitve. Nikar ne zahtevajte od vlade, da ga reši takoj, da ga reši tako rekoč čez koleno. Ne zrelo in slaba rešitvi to vprašanje, bi pomenilo veliko škodo, mnogo večjo, nego bi bile koristi. Da cene narodnih pridelkov naše zemlje v prodaji propadajo, to je dejstvo. Dovesti v sklad dviganje cene denarja in dviganje cen agrarnih pridelkov, to je stvarna modrost onih, ki hočejo dvigniti to zemljo.

Za ministrom prosvete g. Čirićem je povzel besedo minister za gradnje dr. Marko Kožulj, viharno pozdravljen. Dr. Kožulj je med drugim dejal:

Kdor pozna razvoj demokracije v današnji ljudski državi, kdor pozna današnje ljudske

njakov pregledala to odkrito zgradbo in to čim prej, ker ljudje hodijo trumoma tja, razkopavajo, razbijajo in odnašajo marmor. Dohod je prav slabek. Z avtoonom Kamnik—Motnik do Vranskega, od tam peš pot ure ob potoku proti Vel. Lašnji.

mur jasno, da nemško oboroževanje nima drugega namena, kakor samo to, da si Nemčija vzame svoje pravice, ki jih ima kot velika država, da si tako zagotovi svojo varnost. Državni kanceler Hitler je tudi dejal, da bo Nemčija uničila zadnjo strojno puško, če bodo storile to tudi druge države. V ostalem pa se bo na eventuelni bodoči razorožitveni konferenci videlo, da Nemčija niti najmanj ni navednjena s kakšnim intransigentnim stališčem ter da ji je samo do tega, da pride do splošne razorožitve.

Mi razumemo Anglijo, ki ima kolonije, razumemo Francijo, ki ima svoje posebne interese, toda zahtevamo, da nas tudi drugi razumejo. Brez zadnjega koraka nemške vlade bi bila razorožitvena konferenca že v naprej obsojena na popoln neuspeh zaradi enakopravnosti Nemčije, na katero gotove države ne bi hotele pristati in priznati Nemčiji one pravice, ki ji gredo. Očitek, da je Nemčija s kršitvijo čl. 5. verzajske mirovne pogodbe, ki govori o vojnih obveznostih, raztrgala vso verzajsko mirovno pogodbo, ni točen. Nemčija javno izraža svojo misel in kdorkoli nepristransko opazuje dogodek, mora priznati, da si Nemčija manj želi vojnih zapletov kakor katerakoli druga država. Nemčija si hoče samo priboriti pravice, ki gredo velikemu narodu, priboriti si hoče enakost z ostalimi velesilami.

S strani Anglije in Francije je bila Nemčija pozvana, da pojasni negotovost, ki vlada glede nemškega oboroževanja, z jasno izjavo. Nemčija je to storila. V borbi za nacionalno čast ne more biti pogajanj in Nemčija ni mogla dalje dovoliti, da bi se samo njej od kogarkoli odrekala pravica do njene varnosti.

države, bo sklepal, da smo morali danes priti semkaj v Vojvodino. Medtem ko je liberalizem francoske demokracije bankrotiral, ko je marksistični socializem prav tako bankrotiral, so črne žuljaste roke obranile, držale in bodo ohranile državo. Vse se je izpremenilo, vse je propadlo, le kmet, mali kmet čuva svojo grudo, ker je k njej privezan. Vi ostanete tu, vi živite tu in čuvate to zemljo in jo ljubite. Lepo je rekel veliki sin našega naroda, pokojni Nikola Pašić (Slava mu!), »da so opanke in gujači bili čuvar in bodo ostali čuvar te države«. To je resnica. Oni bodo tudi ostali evangelij za vse narode in za vse države. Medtem, ko sta bankrotirala demokracija liberalizma in marksistični socializem, smo mi prišli na agrarnizem, na produkcijo ustvarjanja; to je današnja demokracija. Ta demokracija bo trajala, morala bo trajati, vse dole, dokler bomo imeli kmete.

Vi ste tu na meji. Zaradi tega je treba, da se tega prav posebno zavedate. Ta zemlja mora biti nam vsem posebno mila, ker nas hrani in zato jo hočemo očuvati za naša poznejša pokolenja. Očuvale pa jo bodo šubave in opanke, ki so jo dosedaj očuvale. Ne bodo jo očuvali oni, ki se klatijo in politizirajo po kavarnah.

Nato je povzel še besedo minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušić in razvil program vlade v daljšem govoru.

Zborovanje je potem zaključil bivši poslanec Milan Sekulić. Zahvalil se je članom kraljevske vlade za obrazložitev vladnega programa.

Govore vseh ministrov so zbrane množice sprejele z največjo pozornostjo in jih spremljale med govori in po končanih govorih z navdušenim odobravanjem. Zborovanje se je končalo ob 13.

Kandidature ministrov

Belgrad, 24. marca. m. V Vinkovcih so večeraj pristaši JNS postavili za svojega poslanskega kandidata pri bodočih volitvah ministra za telesno vzgojo naroda dr. Auerja, ki je kandiduro za ta okraj sprejel.

V Skoplju pa so danes tamkajšnji volilci izvolili za svojega poslanskega kandidata kmetijskega ministra dr. Dragotina Jankovića. Na shodu se je naprosila kmetijskega ministra, da sprejme kandiduro.

Drobne vesti

Belgrad, 24. marca. m. V tukajšnji podružnici »Merkurja« so se danes dopoldne vršile volitve delegatov za glavno skupščino, ki bo 6. in 7. aprila v Zagrebu. Agitacija za volitve je bila zelo živahna in je bila tudi udeležba precej močna. Za volitve so bile registrirane tri liste: modra z nosilcem Petrom Miloševićem, 2. zelena z nosilcem dr. Otonom Krstanovićem, časnikarjem, bela z nosilcem dr. Vinko Stjepanem. Vsega je bilo 737 volilcev. Prva lista je dobila 338 glasov, 3. delegata, druga 138 glasov, 1 delegata, 3. pa 261 glasov, 3 delegata.

Belgrad, 24. marca. m. Danes so bile v Zagrebu na redni letni občni zbor delegati vseh podružnic tukajšnje srbske kmetijske družbe. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik družbe, ki je imel daljši govor o položaju, v katerem živi naš kmet. V smislu stavljenih predlogov so bile sprejete tudi resolucije, ki bodo izročene kraljevski vladi.

Zagreb, 24. marca. b. Danes so bile v Zagrebu volitve delegatov za glavno skupščino »Merkurja«. Za listo plavih je glasovalo 3281 članov, za listo belih 464, za listo zelenih pa 436.

Za Nemčijo - Madjarska

Pariz, 24. marca. c. Snoči so semkaj prišle iz Budimpešte vesti, ki so vzbudile silno zanimanje. Po teh vesteh se je madjarska vlada odločila, da uvede tudi na Madjarskem obvezno vojno dolžnost. Toda kmalu je madjarska vlada sama demencialna te vesti in sporočila samo, da po počakala na nadaljnji potek razgovorov, ki je prepričana, da se bodo ob enem z Nemčijo tudi njej vrnila vse pravice enakopravnosti in časti.

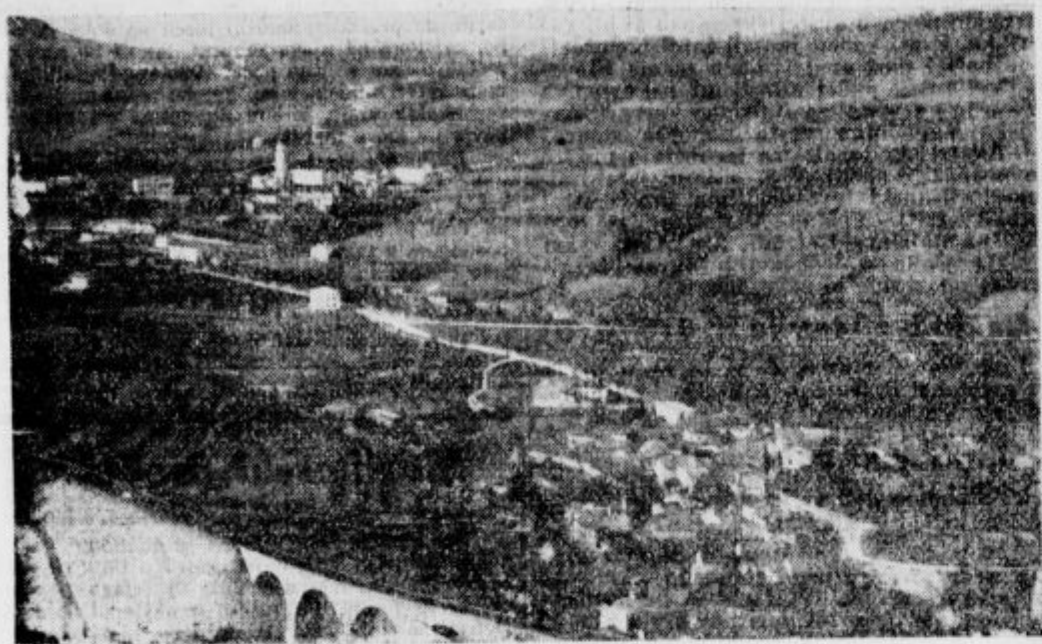
Golo nad Igom

V četrtek, 21. t. m. so tukajšnji farani slovesno sprejeli novega duhovnika in s tem sijajno dokazali, da niso naklonjeni starokatoliški veri, kot bi bilo soditi iz svoječasnih časopisnih vesti. Starokat. duhovnik ni prišel na Golo po želji faranov, ampak na prošnjo nekega ljubljancana. »Starokatoliška afera« na Golu je bila bolj časopisna taca kot na resnici.

Od Soče čez Zilo

Kljukasti križ na Koroškem

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Rihenberg

Kriza nabrežinskih kamnolomov

Od slovenskega Devina ob morju mimo Nabrežine tja do Repentabra se raztezajo veliki kraški kamnolomi, med katerimi so največji nabrežinski — in tudi menda najstarejši. V Nabrežini so že Rimljani lomili dragoceni kamen in ga po »rižah« spuščali navzdol proti Sesljanu, kjer so ga nalagali na ladje in razvažali po svetu. Te stare kamnolome so znova obnovili šele leta 1853, ko je bilo treba kamna za gradbo južne železnice. Od tistega časa je že več ko 80 let in vedno je kamen preživil skoraj vso Nabrežino in okolico. Tja do Krina in Vojsčice je segal pas, v katerem so prebivali nabrežinski kamnarji. Samo v enem kamnolomu je delalo po 120 delavcev. Pa tudi v drugih 11 večjih nabrežinskih kamnolomih je delalo po 50 kamnarjev. Vseh kamnolomov pa je bilo tod nad 40.

Kamen pa lomijo na pr. tudi v Repentabru, kjer je šest jam, ki ima vsaka po 30—40 delavcev. Iz tega je razvidno, kako je najmanj tisoč kraških družin neposredno živelo od kamna. Samo za nabrežinski kamen so sedaj po vojni skupili vsako leto do sedem milijonov lir.

Sedaj pa je vse to delo zastalo. Ni naročil, ni dela, ni zaslužka, ni denarja. Zaradi tega so vse kraške družine, katere je doslej preživil kamen, zašle v veliko bedo.

Iz Nabrežine poročajo, da je pred kratkim ustavil delo v svojih kamnolomih tudi podjetnik Orlato in so sedaj tudi njegovi delavci na cesti. Fašiste skrbi, kaj bi z brezposelnimi kamnarji; zato je fašistični sindikat sam prevzel upravo Orlatovega kamnoloma. Toda vprašanje je, komu bo prodajal, ko celo izkušeni Orlato ni imel naročil.

★

Vojaska poročila iz Eritreje. Vojaki, ki jih je Italija poslala v Eritrejo in Somalijo, že pišejo domov. Kakor znano, je med njimi mnogo Slovencev. Ker je v tistih krajih silna vročina, vojaki, ki niso vajeni takega podnebja, silno trpe. Saj je znano, da je eritrejska tuka Masava najbolj vroč kraj sveta. Po poročilih, ki so prišla domov, sta doslej tam umrli dva Slovence, izmed katerih se eden piše I. Močnik, doma iz Kanomlja pri Idriji.

Občinski komisar v Mirnu pri Gorici. Zupan-podestati v Mirnu pri Gorici je bil doslej znani mirenški podjetnik Rafael Scaletari. Ta družina je že pred vojno bivala v Mirnu, kjer je imela usnjarno. Po vojni je Scaletari postal fašist in pozneje mirenški zupan. Sedaj pa poročajo, da je mirenški zupan Rafael Scaletari odstopil. Prelekt je postavil občinskega komisarja, ki bo začasno vodil občinsko upravo. Komisar je capitano Andrea Gioioso. Ni nam znano, zakaj je Scaletari odstopil.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« trenačico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi in možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se doslej s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede

Tako naokrog

Po dolgi in dolgočasni zimski megli je nad Ljubljano zopet posijalo milo in toplo spomladansko sonce. Sije in greje premrznjene ljubljanske hrbte tako prijetno, kakor da bi bilo naročeno od magistralne za osem ur na dan, uro po tarifi za brezposelnost. Kjerkoli se pojavijo kakšna solčna lisa ali pega, tam se zbirajo gručice delovnega ljubljanskega ljudstva, ki se tudi od mrazega severja ne dajo razgnati; tu se že pozna blagodejni vpliv sportne vzgoje in visokih cen premoaga.

Mene pa mrzli vetrovi nič kaj ne vesele; ne se verni, ne vzhodni in ne zahodni, ker vsi prinašajo nahod in hripi. Sonce imam pa rad, posebno če sije na moj hrbet skozi dobro zaprto okno. V prijetni toploti se človeku kar zadremuje in v polnu gledam vse pred seboj: Kaj čaka Nemčija — revolucijo na Grškem in proračunsko sejo na ljubljanskem magistralu — zraven se pa smehljam: kaj pa mene vse to briga? Če se bo vreme izpremenilo, me bo vseeno trgalo po nogah, če kdo čaka na Nemčijo ali pa ne, trgalo me bo pa tudi s proračunom ali pa brez njega.

Sploh so proračuni čudna stvar. Jaz vsak mesec preračunam, koliko bom zaslužil in koliko mi bo ostalo; kljub proračunu pa je moj žep že »prvega« popoldne popolnoma prazen, pa človek vseeno živi. Najbolj pameten mož glede proračunov pa je bil avstrijski general Galgotzy, ki je dobil kot general v Hercegovini 20.000 goldinarjev, da ukroji neke dalmatinske upornike. Ko so pa gospodje na Dunaju zahtevali od njega obračun o tem denarju, jim je na kratko odgovoril: »20.000 goldinarjev prejel — 20.000 goldinarjev potrošil. Kdor tega ne verjame, je osel.« — Galgotzy.

Skozi okno pa je tudi jako prijetno opazovati ljudi, ki hodijo mimo okna gori ali doli. Eni stopicajo počasi, umerjeno in se nikamor ne ozro tako, da bi se jim samo glava zasukala na vratu, pač pa

skega komisarja, ki bo začasno vodil občinsko upravo. Komisar je capitano Andrea Gioioso. Ni nam znano, zakaj je Scaletari odstopil.

Stara granata je eksplodirala. V goriško bolnišnico so 16. marca pripeljali 11 letnega fantiča Aleksandra Znidarskega iz Bilj 139. Dečko je tistega dne blizu doma našel staro granato, katere je tam ležala še iz za vojne. V fantičevih rokah je granata eksplodirala in dečka močno poškodovala. Zdravniki ne upajo, da bi ostal živ.

Prebivalstvo goriške dežele. Po uradnem poročilu, ki je te dni izšlo, je goriška dežela ob koncu decembra 1934 imela 207.855 prebivalcev.

Ker je skrivaj odšel v Jugoslavijo, je bil pred goriškim sodiščem obojen na tri mesece zapora in na 2000 lir globe 22 letni Lojze Gorkič iz Vrtojbe.

Postojnsko jarno je leta 1934 obiskalo 157.087 ljudi. Med temi jih je bilo 97.611 italijanskih državljanov — to je 62,15%; 16,17% je bilo Nemcev in Avstrijcev; 4,45% Svcarijev; 4,05% Čehoslovakov; 2,52% Madjarov; 2,25% je bilo Francozov, Angležev pa 2,10%; jarno si je dalje ogledalo tudi 1,32% Američanov, 4,99% pa je bilo drugih narodnosti.

Prva slika o katastrofi, ki jo je povzročila ogromna poplava Mississippija. Pri Jacksonu je vdrla voda tako daleč, da so celo nebotičniki stali v vodi. Zaradi te katastrofe je okrog 15.000 ljudi brez strehe

Slovenski fant s Koroškega nam piše:

Precej časa je že minulo od zadnje »nacionalistične revolucije« lanskega leta, a posledice tega njega vznemirjenja se še niso polegale. Pred sodišči sledi sedaj razprava razpravi. Naši pristasi kljukastega križa, ki so se takrat resili čez mejo, so se sedaj vrnili in črpajo ravno iz teh sodnih razprav nmenje, da narodni socializem se ni zatrl, da je se tu v deželi, da se znova vzbuja k življenju in da bo prišel čas, ko se bo zopet razmahnil. Čez sosedno državo, ki jih je takrat rešila, pa sedaj zopet z veseljem udrihajo in v zahtvalo nas Slovence zopet zmerjajo s separatisti in nas gonijo čez mejo, češ, mi vas ne rabimo. Mi si bomo že brez vas ustvarili svojo nemško državo. Tako je, vidite! Vse tisto nemčurstvo, ki je takrat sodelovalo s hitlerjevskim pučem, je danes zopet v časteh, in mi, ki smo tedaj lojalno držali z državo, smo zopet manjvredni »čušci«, ki naj se izgubimo iz dežele. Oblasti pa so mirno gledajo. Pa saj so tudi oblasti na dnu srca...

Kljukasti križev je zopet vse polno po deželi. Najdes jih narisane ali nalepljene na stene gorskih vasic v nemškem, pa tudi v slovenskem delu dežele. S svojimi lastnimi očmi sem jih gledal in tudi trgal. Ko sem jo zadnjič čez Rute mahal na Radiše, našel sem ga lepo čedno narisanega na poslopju g. Wieserja, ki je obenem tudi krajevni vodja domovinske fronte, ki je odločen zatirati Slovencev.

Iz Radiše sta pobegnili ob priliki kljukastega puča dva fanta v Nemčijo; eden je sin sedanjega župana, ki je obenem izstavil obema tudi vse potrebne listine, da sta mogla po Nemčiji mirno odpohtovati v Nemčijo. Ta gospod je bil visoko v časteh kot državni zvest podanik in gotovo avstrijskega rodoljuba! Župan slovenske občine, odličen vodja domovinske fronte, ki je pa v tem sinu pomagal, da je pobegnil v Hitlerjev raj ali mu vse to sedaj ne daje pravice, da zatira Slovence, jim grozi, da jih bo preganjal in jih puše, da so izdajalec domovine! Medtem so se za časa hitlerjevskega puča narodni socialisti sestajali in zbirali v njegovi hiši. No, danes je ta ugleden mož v najboljših odnosih z okrajnim glavarstvom, zelo spoštovan pri orednih oblasteh v Celovcu, odličen član domovinske fronte in župan, ki so mu izročeni na milost in nemilost »čušci«. Tako se dela pri nas. Pri prihodnjem puču bo ta gospod brez dvoma zopet v kljukastem taboru in če se Avstriji še posreči, da ga v drugi poltači, bo isti gospod zopet vzoren rodoljub in ma bo zopet poverjeno županstvo nad državo »nezvestni« Slovence.

Dokler bodo pri nas vladale takešne razmere, ne bo reda. Dokler bo domovinska fronta sprejemala v svoje vrste vsakovrsten pivo in bo rajši zaupala nemčurjem in nemčurjarjem, ki so domovino že večkrat prodali in so pripravljene, prodati jo vsak trenutki, kot pa da bi zaupala Slovence, ki so bili državi nasprotni lojalni in hočejo ostati, bo koroška dežela ostala ognjišče hitlerjevcev. Ne more biti drugače. Danes jo vladajo po večini ljudje, ki so se po puču hitro dali preplekati v barvo domovinske fronte, na znotraj pa so ostali »stari« izdajalec domovine. Pa to moramo mi Slovenci povedati današki vladi! Ali to ni sramotno?

Tako človeka boli, ko mora gledati, kako se naši slovenski otroci uče v šolah samo nemščine in v nemškem jeziku. Ko naši otroci zapuste ljudske šole, se niti podpisati ne znajo. Kaj pa naj napravijo s tisto Miklinovo zabetnico, lepo vasa prošim? In še to prebirajo samo prvih 6 mesecev, potem pa ne slišijo nobene besede več v slovenskem jeziku. Učiteljstvo ne zna slovensko, če je pa kateri, ki jo morda zna, mora znanje slovenskega jezika utajiti, ker je v nevarnosti, da ga tisti, ki so se lani v juliju borili za kljukasti križ, sedaj ne denuncirajo, da je izdajalec domovine in ker je zanj stodoletna nevarnost, da ga šolske oblasti v Celovcu, ki so se v juliju lanskega leta že pripravljale, da uvedejo Hitlerjev raj, v sled nezanesljivega avstrijskega patriotizma ne spravijo ob krh! Imamo takih primerov in jih lahko naštejemo.

Nekega tihga večera so se v neki vasi fante zbrali v gostilni pod cerkvijo. Takoj je izbruhnil med njimi prepir. Kaj se je zgodilo? Par narodnih socialistov, ki so komaj pred par meseci streljali na avstrijske vojake v imenu kljukastega križa, je nahučilo slovenske fante, ki so v gostilni mirno sedeli in se v slovenski pogovarjali, češ, kaj pa »vidišare«, saj na Koroškem Slovencev sploh ni! In tiste slovenske organizacije so samo zbirališče veleizdajalcev, ki jih je treba iztrebiti. Le malo se počukajte! Ko pride narodni socializem, jih bo že pomandal, te »čušci« pa bomo poglali v koncentracijske taborne, slovenske duhovnike bomo poglali čez mejo, zemljo slovenskega kmeta pa konfiscirali in jo dali bojevnikom narodnega socializma. Pogledite! Sicer je to samo na sebi mala stvar, mal prepriček v mali vasi, toda podaja nam krasno sliko dejanskega položaja na slovenskem Koroškem. Kakor je v tej vasi tako je povsod. In ti navdušeni kljukarji, ki hočejo iz avstrijskega rodoljuba sedaj požreti slovensko narodno manjšino, nosijo na istem mestu, kjer se je pred meseci bliskal kljukasti križ, lopatasti križ avstrijske domovinske fronte...! Sramota. Avstrijske oblasti vse to dobro vedo, natančno vidijo in se na tihem mučajo...

Človek ima vtis, da vlada na Koroškem režim hinavstva, licemerstva in svetohlinstva. Od spodaj pa gor do najvišjih mest. In to je obstoj Avstrije in njene državne neodvisnosti mnogo bolj nevarno kot pa vsaka nevarnost od zunaj.

Male drobne

Izenačenje sol. Po najnovejši urodbi bodo vse avstrijske sole izenačene in usmerjene istemu političnemu cilju, vzgoji dobrih Avstrijcev. V tej uredbi ni nobene erke o kakšni posebni vlogi, ki naj jo igra solstvo pri slovenski narodni manjšini. Torej tudi za Slovence velja, da se morajo vzgajati nemško, avstrijsko in katoliško.

Sv. birma se bo delila letos tudi v 20 slovenskih župnijah. Upamo, da se bo Slovence sicer dobrohotna cerkvena oblast mogla pri tej priliki na lieu mesta prepričati o duhovnih potrebah slovenskih vernikov in o nujnosti, da se zaščitijo pravice materinske v cerkvah.

Župnik Jurij Trunk, nekdanji borovojljski župnik, sedaj v provinci Colorado v Severni Ameriki, je nevarno zbolel in ga priporočamo neštetim njegovim znancem in prijateljem v molitve.

Nemška igra na Krčanjah se je menda prvič v zgodovini odigrala dne 3. marca. Za to slovensko postojanko, ki se je dolgo borila za svojo narodno neomadeževanost, je to značilno. Se bolj značilno pa je, da je igra pridelila domovinska fronta ob sodelovanju — samih Slovencev, kar daje lepo spricevale delovanju domovinske fronte.

DRAMA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 25. marca ob 20: Postrček. Izven. Značane cene od 30 Din navzdol.
Torek, 26. marca: Postrček. Red A.
Sreda, 27. marca: Sluga dveh gospodov. Red B.

OPERA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 25. marca ob 19: Proslava Materninskega dne. Priredil Krčanski žensko društvo.
Torek, 26. marca: Zdal vam eno zaigram. Red C.
Sreda, 27. marca: Mignon. Red Sreda.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 25. marca ob 15: Izgubljeni volček. Neprikljeno zadnjič. Značane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: Profesor Žič. Zadnjič. Značane cene.

»Kaj je pa napravil?« pravi nekdo svojemu sosedu.

»Bržkone nič — ali pa nič posebnega.« se oglasi možakar z mogočno korbo v roki, »kakšno jabolko je kje pobral, sedaj pa ima! Zakaj pa jemlje, kar ni njegovega, čeprav je na tleh?«

Mene je pa zopet prevzela misel na red. Red: ali ni to najlepši red, da si ne smeš lastiti tuje lastnine? Da ne smeš nikogar pretepati ali celo ubiti? In še sto in tisoč drugih reči ne smeš; tudi takih ne, za kakršne se pri otrocih ali pa pri živalih sploh nihče ne zmeni!

Vse to mi je bilo jasno; toda na vprašanje, kje ima ta naš toliko hvaljen in slavni red svoj pravi temelj, nisem mogel takoj najti pravega odgovora.

Spomnil sem se zopet na možakarja, ki je moral iti s stražnikom. Kako in kaj pa bi bilo, če bi tega možakarja sploh na svetu ne bilo? Ali pa, če ta možakar ne bi bil jabolko pobral in pobasal v svoj žep? Kaj bi bilo potem? Ali ne bi bili stražniki in drugi čuvarji reda potem odveč? Čuvarjev javnega reda pa je dandanes na svetu na legije — kaj bi počeli vsi ti ljudje s svojimi rodbinami vred, če ne bi nihče jabolko pobiral, če ne bi nihče ljudi oskrboval s saharinom, če ne bi nihče ponosil zavrnika? To bi morala zavladati na svetu strahovita brezposelnost in beda bi tiskala ljudi, da bi kar cvili. Ker pa imamo čuvarje reda, imamo tudi red, ker živi razmeroma velik del človeštva od vzdrževanja reda, ki se poraja iz — nereda...

Zato pa (po mojem) tudi ni prav, če ljudje govorijo, da prejme nerednež zaslužen kazni. Kakšno »kazni«? Pohvalo in nagrado prejme, ker pomaga prav temeljito vzdrževati red! Če bi ne bilo nerednežev, ne bi bilo treba, kakor rečeno, ne čuvarjev reda, ne sodnikov in ne advokatov. Kaj bi počeli ti ljudje sicer? Delati bi morali kje na polju ali pa kopati premog. Ker pa ti gospodje vedo ceniti po mnenju nerednežev za vzdrževanje sedanjega reda, zato jih pač »obsojajo« z besedami, v resnici jim pa pri-

znajajo nagrade v obliki javne preskrbe s hrano in s stanovanjem za določeno dobo: kolikor večji nerednež, toliko večja je »nagrada«.

Gospodje pravniki pa naj me nikar ne zasmehujejo zaradi teh mojih spoznanj: teorij je veliko na svetu, a vse skupaj niso nič vredne — samo moja je pravila: norec govori vedno resnico.

Z vprašanjem o redu in neredu pa stoji v tesni zvezi tudi odgovor na vprašanje, kako bi se dala odpraviti brezposelnost: ena polovica ljudi nad dela nered, druga naj pa red vzdržuje, pa bodo vsi preskrbljeni; se »uniforme« bodo lahko vsi nosili. V vojni je bilo tudi tako: eni so podirali, drugi so pa boljše popravljali; jedli smo pa vsi, eni več, drugi manj, kdor pa ni nič dobil, tega pa itak ni bilo škoda.

V take čudne spomladanske misli zatopljen sem stopal po ljubljanskem trgu, dokler se nisem — res nehote — zadel ob žakelj krompirja, da se je prevrnil. »Nered,« sem si mislil, »sedaj pa le beži, da te ne dohitijo — red!« Taka je teorija, taka pa praksa...

Korakal sem počasi proti »Zvezdi«, da prisostvujem veliki seji glavnega odbora za olepševanje Ljubljane, ki se zbira vsak dan na meji »Zvezde« in Kongresnega trga. Odborniki so bili že na delu, ko sem jaz prišel. Na dolge vojske korake so merili razdaljo od gosposke cerkve do Filharmonije in od kavarne do Gosposke ulice. Še nekaj malega je manj, kako, ko je udarila ura v zvoniku. Može so prestrašeni gledali na svoje ure, potem so se pa jedrno razkropili na vse strani. Opoldne ljudje v Ljubljani kosijo in kdor ne pride domov ob pravem času, tega »merijo« skrbne žene po svoje. Ko bo pa Zvezda premerjena, bomo natančno poročali o sprejetih sklepih. Videti pa je, da slavni odbor svojega dela še ne bo tako kmalu končal, ker hodi njegov člani popoldne tudi nasade v Tivoli strokovnjaško pregledovat, jaz pa kazat sebe in delat dober vtis. Za kakšno drugo delo nisem več

Nedeljski sport

BSK : Primorje 4 : 1 (2 : 0)

Ljubljana, 24. marca.

Po dolgem odmoru smo imeli danes v Ljubljani zopet nogometno tekmo, ki je vzbudila med ljubljanskim sportnim občinstvom zanimanje za nogometni sport, ki je počival celo zimsko dobo. Za današnje srečanje med večletnim državnim prvakom BSK-om in našim zastopnikom v državni ligi je vladalo še prav posebno veliko zanimanje, ker tekme za državno prvenstvo v Ljubljani vedno vlečejo in privabijo običajno rekordno število gledalcev. Tako se je tudi danes nabralo

nad 2000 gledalcev.

ki so v začetku in v gotovih momentih živahno spremljali potek igre, v splošnem pa je vladalo tudi med njimi tako razpoloženje, kakršno igra so podali danes črno-beli. Gledalci so prišli samo toliko na svoj račun, v kolikor so gledali igro državnega prvaka, ki je tehnično, taktično, sploh v vsakem pogledu močno nadkriljeval domače in prav nič ne pretiravamo, če trdimo, da so bili BSK-ovci

za cel razred boljši.

Njihova igra je morala vsakogar navdušiti in njihova tehnika je na taki višini, da nosi BSK-ov tim popolnoma zaslužen najvišji naslov: državni prvaki; in če ga ne bo spreminjala kakšna posebna smola, mu tudi letos ne bo odšel ta častni naslov. Vsak moč je bil vedno na svojem mestu in tudi v driblingu so pravi mojstri. Domače igralce so mestoma dobesedno pogazili in neredko so bili slučajni, ko trije igralci Primorja niso mogli nič opraviti proti nemu gostu. Ker so točno držali svoja mesta, zato se niti zdaleka niso toliko utrudili, kakor Primorjaši. Na drugi strani pa je BSK-ova enajstovrstna igra gibčna in jo odlikujejo vse vrline, ki jih nogometno moštvo, ki hoče dosegati kake uspehe, imeti mora. Napad ni čakal na sreči na žogo, ampak je hodil daleč nazaj po nje, neglede na to, da ga je halflinija izborna zalagala z žogami in mu je bila sploh vedno v veliko oporo. Ožja obramba sicer ni imela dosti posla in tudi Glaser v голу ne, vendar kadar so črno-beli prišli pred nasprotni gol, so vsako še tako nevarno situacijo razbili tako, da Glaser ostrejših strelav sploh ni dobil. Edini gol, ki ga je spustil in ki je padel že v zadnji minuti, pa je bila taka bomba, da bi jo težko ubranil. Na ta strel se niti zanesel ni, kajti žoga je bila že zdavnaj v голу, ko se je on šele zavedel, kaj se je zgodilo.

O posameznih igralcih BSK-a se to-le: Moša je najnevarnejši napadalec, ki je neprestano streljal na gol. Enako je nevaren Vujadinović. Sploh je napad streljal iz vsake pozicije in ni nikdar niti najmanj okleval. V halfliniji, ki je bila hrbenica moštva, stari »kanon«² Arsenijević sploh ni pustil do sape našega Zemliča. O vsej enajstovrsti se lahko reče, da je igrala zelo fino, in kar je glavno, premišljeno, in je bila precizno ter zanesljivo oddajala in podajala. Prav nobenega oklevanja ni bilo niti za trenutek opaziti pri tem moštvi, ki je vsekoli zelo dobro vigrano.

O moštvi Primorja pa ni prav nič dobrega povedati. Nasprotno, danes je

naše liga moštvo razočaralo

in podalo igro, kakršne pri njem nismo vajeni videti. Edino svetlo točko v moštvi je tvorila ožja obramba in sta Haasler ter Bertoncelj danes zaigrala v stilu svojih najboljših časov. Ako bi še ta dva tako zatajila, kakor so ostali, potem bi doživelo Primorje katastrofalen po-

raz. Starec v голу je bil tudi zelo nesiguren, vendar še za cel razred boljši kakor napad in krila vrsta. Ti dve formaciji ne samo, da sta igrali brezglavo, nepremišljeno, ampak sta po nepotrebnem letali po igrišču semtertja, da so se vsi prehitro in po nepotrebnem izčrpali. Poleg tega so bili pa neredko kar po trije na enem kupu, tam, kjer bi bil pa kak moč potreben, pa nikogar ni bilo. Današnja igra črno-belih je bila nemogoča. Halfl niso niti v defenzivnem niti v ofenzivnem pogledu nič napravili, ampak so tekali zbegani po igrišču. Še tragičnejša pa je bila napadalna vrsta. Ta ne samo, da ni bila povezana, ampak tudi ni hodila nazaj po žoge, temveč se je zanašala samo na pomoč od zalog. Poleg tega pa tudi one žoge, ki jih je dobil ta kvintet, ni držal. Pri oddajanju pa je skoraj vsak njihov predložek postal plen nasprotnika. Malo smole, ki jo je bilo tu pa tam, še zdaleka ne odtehta današnje slabe igre, ki so jo podali črno-beli. Nezadovoljnost nad igro domačih je bila splošna in popolnoma unaravnjena. Prav ves napad je bil slab in nosi levi delež na današnjem neuspehu. In ker je tudi halflinija popolnoma odpovala, smo videli igro, kakršne ne želimo več.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: BSK: Glaser—Radovanović, Nikolić—Arsenijević, Stevović, Božić—Šurdonja; Vujadinović, Moša, Božović, Glisović.

Primorje: Starec—Haasler, Bertoncelj, Zemljak, Slamič, Boncelj—Janežič, Doležal, Pupo, Bertoncelj II, Zemljak.

Na igrišču se pojavi najprej BSK, ki ga občinstvo živahno pozdravi in ki pozdravi najprej občinstvo na tribuni nato pa še severno stran. Takoj za njimi se pojavijo domači katere občinstvo še z večjim aplavzom sprejme. Po žrebu otvori igro BSK, ki se vrši predvsem pred golom domačih. V 20. minuti postavi Vujadinović 1:0. V 24. minuti pa zviša Moša na 2:0. Primorje igra nervozno in raztrgano, dočim streljajo gostje iz vsake pozicije. Bertoncelj zastrelja v 23. minuti izredno šanso.

Drugi polčas so otvorili domači, ki postanejo nekoliko boljši. V 13. minuti postavi Božović 3:0 za svoje barve, v 27. minuti pa še Glisović potrese enkrat mrežo in 4:0 se glasi za PSK. Ta gol gre izključno na Starec račun. Proti koncu se nudi Primorju še enkrat ugodna prilika, ki je na ne zna izrabiti. Čast je rešil Zemljak v 44. minuti, ko je poslal žogo v desni kot, ko se Glaser niti zavedel ni, in je postavljen končno stanje 4:1.

Sodil je g. Matančič iz Zagreba dobro in objektivno. Edino prvi gol je nekoliko sporen, ker BSK-ov gralec je bil že za avt črto in tudi žoga je bila najbrže že zunaj.

Ilirija rez. : Olimp (Celje) 6:3 (4:1).

V predtekmi je ilirijanska rezerva gladko in zaslužen odpravila celjski Olimp. Sodnik g. Pečar.

DRUGORAZREDNE TEKME:

Reka : Grafika 2:0.

Sloga : S'ovan 3:3.

Mars : Mladika 9:0.

Jadran : Slavija 4:0.

ostali v seniorski kakor v drugih kategorijah so se dobro držali. Proga je bila dobro izbrana in ima Ilirija v tem pogledu najidealnejši teren za izvedbo takih tekov. Za seniorje je bila kar malo prenaporna, saj so morali petnajstkrat pasirati po en precej strm klanec navzgor in ravnotolikokrat enak klanec navzdol.

Prvenstvo Maribora v cross-country

Danes dopoldne se je vršilo na dirkališču SK Zelezničarja ob Tržaški cesti letošnje crosscountry prvenstvo Maribora. Zanimanje je bilo znatno, v glavnem pa sta se borila Zelezničar in Maraton. Zmagal je Zelezničar zaradi močnejše številne postav, dočim so bili kvalitativno tekači Maribora povsem enakovredni Zelezničarjem, bili so celo v premoči.

Juniorji razred B na progi 1500 m: Startalo 15 Zelezničarjev in 6 Maratoncev. Izid: 1. Maraton v postavi Bradač Ivan, Bradač Karel, Pukl Srečko v 4:39.4; 2. Zelezničar I 4:40, nato še ostala tri moštva Zelezničarja. Točke Zelezničar 10, Maraton pet.

Juniorji C na progi 3000 m: Startalo 9 Zelezničarjev, 2 Maratonci in 1 Rapidovec. Izid: 1. Trop Artur (Zelezničar) 10:27.1, 2. Mešiček Boždan (Maraton) 10:30, 3. Krajnc Leopold (Z) 10:32. Točke Zelezničar 29, Maraton 7.

Seniorji na progi 5000 m: Startalo 7 Maratoncev, 6 Zelezničarjev. Izid: 1. Kangler (Mar.) 16:41, 2. Podpečan (Z) 17:14, 3. Herič (Z) 17:25.4, 4. Struel (Mar.) 17:49, 5. Kopriva (Z) 18:08 (diskvalificiran), 6. Seidler (Mar.) 18:24, 7. Govedič (Z) 20:04, 8. Ledenik (Z), 9. Podkubovšek (Z), 10. Rahle (Mar.). Točke Zelezničar 24, Maraton 21.

Prvenstvo poedinih moštven juniorskih skupin B in C ter seniorjev so odnesla moštva SK Zelezničarja. V celotni konkurenci klubov je zmagal Zelezničar s 63 točkami proti Maratonu s 33 točkami in si priboril s tem crosscountry prvenstvo za 1935.

Celjski sport

SK Hrastnik : SK Celje 5:4 (3:0).

Na Glaziji je bila danes prijateljska nogometna tekma med gornjima kluboma. Tekma je bila lepa in zanimiva. Hrastničani so bili v dobri formi, njihova kombinacija je bila lepa. V 1. polčasu in v prvi polovici drugega polčasa so vodili s 5:0, nakar so prišli v lahno premoč Celjani in zabili po vrsti štiri gole. Sodnik je izključil dva igralca Hrastnika, prvega v 18. minuti 1. polčasa, drugega pa dve minuti pred koncem igre. Zaradi tega so Hrastničani zapustili igrišče. Celje je igralo slabo, ker je nastopilo s 6 rezervami. Sodil je Seitel. Občinstva je bilo okoli 200.

V predtekmi je zmagala mladina SK Celja proti rezervi SK Celja s 4:2 (3:1).

Italija : Avstrija 2 : 0 (0 : 0)

Dunaj, 24. marca. e. Danes se je na dunajskem stadionu vršila velika meddržavna tekma Italija proti Avstriji. Tekmi je prisostvovalo 60.000 gledalcev. Igra je bila zelo ostra, vendar pa lepa. V prvem polčasu sta bili obe moštvi enakovredni, vendar pa se je opazilo, da so Italijani imeli več od igre. Prvi polčas je tako končal z neodločenim izidom — 0:0. V drugem polčasu avstrijski napad ni bil več na višku. Proti koncu je tudi začel popuščati še najboljši mož avstrijskega teama Sindelar. Prvi gol je padel v šestih minutih drugega polčasa in ga je dal za Italijane Ferrari. Avstrijska napadalna vrsta popušča zmeraj bolj. Avstrijski igralci se izgubljajo preveč v kombinaciji nazaj. V 37. minuti izrabí silajno italijanski igralec Viola prosti strel proti Avstriji. Večina Avstrijcev je celo ostala na italijanski strani. Avstrijski team ni imel sreče in so sicer izvrstni igralci igrali preveč samostojno in nevezano.

Italija B : Avstrija B 0 : 0 (0 : 0)

Livorno, 24. marca. e. V Livornu se je igrala tekma B teamov Avstrije in Italije. Izid je bil neodločen 0:0.

Mariborski nogomet

Čakovec deli točke s Svobodo 3:3 (2:1)

Maribor, 24. marca. V nadaljevanju prvenstvenega tekmovalnega prvega razreda LNP sta si na igrišču Svobode stala nasproti gori navedena kluba. Svobodi se je deloma posrečilo popraviti lanski neuspeh v Čakoven. Njeno moštvo ni povsem zadovoljilo. Gostje so predvajali kvaliteto igro, katero je Svoboda paralizirala samo z velikim požrtvovanjem. Rezultat 3:3 (2:1 za Čakovec) odgovarja v toliko poteku igre, ker so v prvi polovici imeli popolno premoč Čakovčani, v večjem delu drugega polčasa pa Svobodaši. Goli so padli: v 2. minuti 11 metrovka proti Svobodi, ki jo je realiziral Vampin. V 9. min. prodor Svobode, ki ga je Selišček sigurno plasiral v gol. V 38. min. radi nespoznanja med vratarjem in desnim branilecem lasten gol Svobode. V drugi polovici radi faulta diktiran prosti strel proti Svobodi. Vampin iz 20 metrov daljave ostro strelja v gol in ga zabije. V 11. min. zaradi nespoznanja obrambe Čakovec zabije Tičar gol. Nato pritiska Svoboda z vsemi silami ter potisne Čakovec v obrambo. V 39. min. 11 metrovka proti Čakovcu, ki jo zabije Tičar. Občinstva je bilo okrog 500 in je bilo precej glasno. Sodil je Nemeš.

Predtekmo sta igrali rezervi Svobode in Rapida 0:5 (0:3).

Dopoldne sta igrala na igrišču SK Maribora mladina Maribora in Rapida 3:3 (2:1).

Zagreb: Concordija : Slavija (Osijek) 3:0 (1:0).
Hašk : Slavija (Sarajevo) 4:1 (2:0). Hašk je igral znatno boljše od Slavije.
Belgrad: Bask : Hajduk 4:2.

Mednarodni table-tenis turnir v Mariboru

Maribor, 24. marca. ISSK Maribor je priredil včeraj in danes mednarodni table-tenis turnir za prvenstvo Maribora, ki so se ga udeležili klubi: Jugoslavija iz Celja z dvema moštvi, Maribor z dvema moštvi, Hermes iz Ljubljane, SK Celje in Zagrebaško klizaško društvo kraljice Marije. Morali bi nastopiti tudi Gradčani. Kot nagrade so bile določene: pokal mestne občine za prvaka Maribora, pokal Tujsko-prometne zveze za prvenstvo moštva, pokal ISSK Maribora za prvenstvo single-gospodov in single-juniorjev in 11 plaket za druga mesta in vrake v doblju.

Včeraj so se vršila tekmovalna Mariborčanov ter je obsegalo prvo mesto v singlu gospodov Sersen, Korencan, Vodeb. Double gospodov: Sersen-Korencan, Drago Vodeb-Kosern. Danes dopoldne se je vršilo prvenstvo moštven in so že v predtekmovalju izpadla druga moštva Maribora, SK Celja in Jugoslavije iz Celja. V mednarodnem prvenstvu posameznikov nastopi 24 igralcev iz Zagreba, Ljubljane, Maribora in Celja. Za finale so se plasirali Hexler (Zagreb), Coh (Celje), Meyer (Zagreb) in Sersen (Maribor), dočim so ostali igralci že v predtekmovalju izpadli. Do sedaj odigrane partije so Hexner:Čok 3:0, Meyer:Sersen 3:1, Meyer:Čok 3:2. V prvenstvu double gospodov nastopi 12 parov. Tekme se ob času poročila nadaljujejo ter se bodo končale okrog polnoči.

Visokoalpinska smuška tekma na Peci

Na Peci, od Kordeževe glave do sedla nad Uletovo kočjo, se je vršila medklubska visokoalpinska tekma za prehodni pokal ZSO-SPD Mežica. Doseženi so bili sledeči rezultati: 1. Letner Ivan SK Rapid, Maribor, 1 min. 50 sek.; 2. Cizelj Miran SK Zelezničar, Maribor, 1 min. 51 sek.; 3. Stopar Rudolf MSK Maribor 2 min. 22 sek.; 4. Kuba Marjan ISSK Maribor 2 min. 40 sek.; 5. Mešl Pavel SPD Prevalje 3 min. 46 sek.; 6. Udir Rupert SPD Mežica 3 min. 55 sek.

Gospod Letner Ivan brani torej prehodni pokal v letošnjem letu in je prejel tudi naslov »Prvak Peece«, gg. Cizelj in Stopar pa sta prejela diplome.

Izrečno moramo poudariti, da so tekmovalci pri tej tekmi pokazali res vso svojo možnost in znanje, kar pričajo skoro rekordni časi, če se pomisli, da je bila proga dolga le 2.5 km s padcem 500 m. Tekmovalci so celo izjavili, da je ta tekma res edinstvena, ki je izvedljiva izključno le na stari sivi Peci, ker pač res zahteva celega moža. Vsekakor pa je zelo priporočljivo vsakemu smučarju, da preizkusi smuški teren na Peci in videl bo, kaj Peca od njega zahteva, ter se bo tudi prepričal, da mu en sam poset Peece več koristi, kakor marsikateri smuški tečaj, ker bo našel na Peci poč vse snežne vrste, ki mu jih dolina ali nižje hribovje ne more nuditi.

Še je čas, da pohitite na Peco in se navžijete najidealnejše visokoalpinske smuke in sonca, ker vsega tega drugod v naši bližini ni. Uletova kočja na Peci je stalno oskrbovana ter razpolaga s 40 posteljami v zakurjenih sobah. Prehrana je na Peci zelo cenena in je nepotrebno, da nosijo posetniki živež s seboj, ker jim je pri vzponu le v nepotrebno breme. Na Peci je še 1.5 m snega in smuka možna pri povratku do Riške gore. Kdor se še hoče ob zatonu smuške sezone naučiti res idealne smuke, naj pohiti na Peco.

Mariborski drobiž

Maribor, 24. marca.

Smrt blage žene. Danes je nenadoma umrla gospa Alojzija Tursičeva, soproga banovinskega zdravnika dr. Alojzija Tursiča. Blaga pokojnica, ki jo je smrt ugrabila v najlepši dobi življenja 36 let, je bila splošno spoštovana in priljubljena pri vseh, ki so jo poznali. Zemljske ostanke prepeljejo v torek dopoldne iz Maribora v Gorenji Logatec, kjer bo pogreb ob pol 5 popoldne. Svetila ji večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Občni zbor »Jadranac«. Vršil se je v Narodnem domu ter ga je vodil dr. Fornazarič. Poročal je o društvenem delu v preteklem letu ter pri tem omenjal, da so se lani poleg obstoječega pevskega odseka ustanovili še: prosvetni, socialni, narodno-obrambni in emigrantski odsek. Radi pomanjkanja primernih društvenih prostorov se ti odseki niso mogli po želji razvijati. Veliko je bilo socialno delo, ki ga je vršilo društvo v zvezi z ostalimi organizacijami tukajšnjih primorskih rojakov. Socialno delo teh organizacij je podpirala banska uprava in mestna občina. Razdelile so nad 70.000 Din za podpore, organizirale so prenočevališče, kuhinjo in ogrevalnico za brezdomce. V načrtu je tudi nakup lastne strehe, pod katero bi vse te organizacije našle skupno zavetje. — Obširna debata se je vršila nato, ali ostane društvo »Jadranac«² izključno pevsko, ali pa začnejo ustanovljeni odseki z poživljenim delom. Sklenilo se je, naj se pevski zbor še izpopolni ter ima v društvu čimvečje avtonomijo, v drugih nalogah pa naj sodeluje skupno z »Nanosom«. Tajniško poročilo je podal Joško Lukša. Društvo šteje 385 članov. Blagajniško poročilo je podal Drago Kristof. Dohodkov je imelo 16.365 Din, izdatkov pa 10.215 Din. Piščanec Anton je poročal o društvenem gospodarstvu. Premoženja je 7000 Din. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Slavko Fornazarič, v odbor pa Janko Jež, Drago Kristof, Edvard Rojic, Ivan Humar, dr. Ingolič, dr. Bergeč, dr. Cerkevnič, Andrejčič, Angel Gombač, Ivan Valič, Nace Vidmar, Jože Butinar, Jože Roje, Slavko Reja, Ivan Kralj. Preglednika računov: Janko Pahor, Ivan Stergar. Gospodarja Anton Piščanec in Ivan Valenčič.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 25. marca: 7.30 Zelenjadni vrt spomladaj (Vardjan France) 8.00 Poročila 8.30 Premievne sionske speve poje s spremljevanjem Radijskega orkestra gde. Stefka Korencanovca 9.00 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) 9.15 Prenos iz franc. cerkve 9.45 Orgelski koncert na ploščah 10.00 Pasma steklina (France Herkovč) 10.30 Marijine pesmi na ploščah 10.40 Ga. Tončka Sostarjeva poje s spremljeval. Radijskega orkestra 12.00 Čas, radijski orkester (po željah) 13.00 Plošče po željah 16.00 Tamburaški orkester, vmes Fantje na vasi in harmonika in citre na ploščah 19.30 Nac. ura: Nac. in humanitarno delo kola srbskih sester (iz Beograda) 20.00 Prenos opere iz Zagreba, v odmoru: Čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Drugi programi

PONEDELJEK, 25. marca. Belgrad: 20.00 Zagreb — Zagreb: 20.00 Albin Trenk, opera, Albin, prenos iz gledališča — Dunaj: 16.50 Dunajska glasba 18.25 Siegfried, opera, Wagner 23.35 Jazz — Budimpešta: 20.00 Glasbeni katedroskop 21.05 Somrak bogov, opera, Wagner, 2. in 3. del. — Milan-Trst: 17.05 Plesna glasba 20.45 Plošče po željah 22.00 Kom. glasba — Rim-Bar: 17.05 Plošče 17.30 Vokal. koncert 20.45 Koncert po željah 22.00 Plesna glasba — Praga: 19.30 Manon Lescaut, opera, Puccini — Varšava: 20.00 Stare pesmi 21.00 Beethoven koncert 22.30 Plošče 23.05 Sal. glasba — Berlin: 18.30 Plošče (iz oper) 20.30 Zab. koncert — Königsberg: 20.30 Mali rad. ork. 21.15 Igra — Hamburg: 19.00 Ork. koncert 20.30 Igra 21.10 Glasba na pihala — Bratislava: 20.30 Plesna glasba — Lipsko: 19.00 Mladina poje 21.00 Brucknerjev koncert — Köln: 20.30 Deklice poje 21.00 Frankfurt — Frankfurt: 19.00 Zab. glasba 20.15 Berlin 21.00 Svečan. konc. posarske pesmi — Stuttgart: 18.40 Plesna glasba 20.15 Stari plesi 21.00 Frankfurt — Monako: 19.15 Ljudska glasba 21.10 Plesni večer — Zürich: 19.30 Ork. konc. 20.15 Igra 21.10 Ork. in sol. koncert — Strassburg: 21.00 Dunajski deški zbor 22.00 Vokalni in klavir. koncert.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da mi je po dolgi mukopolni bolezni nenadoma umrla ljubljena žena

Elči

Zemeljski ostanke se pripeljejo v torek dopoldne iz Maribora v Gorenji Logatec, kjer bodo položeni ob pol 5 popoldne k večnemu počitku.

Maribor, 24. marca 1935.

Dr. Turšič Alojz, soproj, Nikica, hčerka.